

Idrættens begivenheder og Krydsfeltet mellem idrætshistorie og –sociologi

Idrættens begivenheder og Krydsfeltet mellem idrætshistorie og –sociologi er den lange, men også meget sigende titel på dette temanummer af *Forum for Idræt*.

Tidsskriftet indeholder en række bidrag om idrætsbegivenheder i både historisk og nutidigt perspektiv samt bidrag om, hvordan tilgange fra forskellige fagdiscipliner har betydning for, hvordan vi ser på og opfatter idrætten.

Store idrætsbegivenheder både på dansk og international grund er afholdt i 2011 og 2012. Frisket i erindring står de netop afholdte Olympiske Lege i London. Byen, som to gange tidligere i den moderne OL-historie har haft værtskabet. I artiklen “Tredje gang er den “rigtige” gang – De Olympiske Lege i London 1908, 1948 og 2012” diskuterer Jørn Hansen og Thomas Skovgaard med udgangspunkt i de tre begivenheder de Olympiske Leges udvikling fra en undseelig begivenhed til en megaevent, som er underlagt en række politisk korrekte Legacy-problemstillinger.

I forbindelse med OL i London markerede Danmark sig med et rekordantal udøvere, ligesom det blev til hele ni medaljer; det største antal medaljer siden OL i London 1948. Men

AF
PETER JUL
JACOBSEN
& HENNING
EICHBERG

også på hjemmebane har Danmark formået at skabe synlighed på sporten gennem succesfulde afviklinger af større idrætsevents og –konferencer. Men er der rent faktisk penge i at arrangere store sportsevents? Dette behandler artiklen “Økonomiske effekter og store sportsbegivenheder – Kan sport give vækst?” I artiklen drøfter Rasmus K. Storm spørgsmålet under en kritisk inddragelse af den foreliggende internationale litteratur samt de effektanalyser, der er lavet af de senere års hjemlige sportsevents.

Idrætshistorie og idrætssociologi betragtes traditionelt som to separate discipliner – på linje med den generelle histories placering over for sociologien. Et tværfagligt nordisk seminar i Lysebu, Oslo i januar 2012 har stillet grundlæg-

gende spørgsmål ved denne konventionelle opdeling.

I drættssociologien er selv underlagt historiske forandringer, viste Bjarne Ibsen på seminaret. Sportskritikken skal analyseres i et kritisk-historisk perspektiv, var Jonny Hjelm's pointe. I legeforskningen er det næsten umuligt at skelne skarpt mellem legehistorie og legesociologi, understregede Henning Eichberg. Klaus Eskelund viste, hvordan idrættens og byens sociologi peger mod en historisk overgang mellem "fast" og "flydende" modernitet. Historikeren Paul Sjöblom skitserede, hvordan "idræt for alle" i Sverige fremvoksende af kommunal velfærdspolitik. Og sociologen og politologen Lars Bo Kaspersen, som ikke til daglig arbejder med idræt, sammenfattede sådanne indsigter gennem en overordnet plaidoyer for en "historisk sociologi". Med reference til Karl Marx og Max Weber, Norbert Elias og Michel Foucault holdt han den retrospektive og den prospektive metode ved siden af hinanden og mindede om, at "vi må undgå at falde tilbage til nutiden".

Mens sociologer således slog bro til det historiske, blev de mødt af historikere, der bevægede sig ind i sociologiens felt. Morten Mortensen viste, at historikeren kun kan forstå den kommunale idrættspolitik dynamik ud fra sociologiske kategorier som velfærd, frivillighed i det civile samfund, bekymring om ungdommen "ved gadehjørnerne" og festkultur. Og Jørn Hansen slog bro fra idræts- og sundhedshistoriens periodisering til samfundsmæssige forandringer af mere omfattende art.

Ud fra disse konkrete cases blev det således synligt, "at al god historieskrivning er historisk

sociologisk, og at al god sociologi er historisk sociologi", som Lars Bo Kaspersen fastslog. Denne tese har kritiske pointer i begge retninger. Det er ikke meningsfuldt, at sociologer fortsat konstruerer abstrakte modeller – det være om motionsvaner, livsstil og sundhed, hooliganisme, doping, integration, køn eller migration – uden at tage højde for de historiske forandringer, der foregår i disse områder. Og det er heller ikke meningsfuldt, at historikere trækker sig tilbage til kildekritikken som det primære kriterium for deres arbejde, samt til begivenhederne og personernes individuelle handlinger – "wie es eigentlich gewesen ist" – som de virkelig har været (Leopold von Ranke).

I denne udgave af *Forum for Idræt* dokumenterer vi to af de førnævnte indlæg fra Lysebu-seminaret – om sportskritikken (Jonny Hjelm) og om legeforskningen (Henning Eichberg). Og Bjarne Ibsen belyser den idrættspolitiske projekt- og puljepolitik gennem de senere årtier ud fra et historisk-sociologisk perspektiv. De tre artikler kan i denne sammenhæng læses som et nordisk modspil til såvel snævre historistiske som snævre model-sociologiske tendenser. Artiklerne gør op med de separationstendenser, der kan ses i idrættforskningens internationale mainstream. Er der lagt op til en kulturkamp?

Afslutningsvis analyserer kandidatstuderende Martin Wang Hjørngaard i samarbejde med Ask Vest Christiansen et særligt konkurrenceelement i dansk landevejscykling.

Vi håber du vil få glæde af at læse tidsskriftet.

Redaktionen